

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1933. Št. 2.

Posamezna številka 2 Din.

V premišljevanje...!

Besede sv. pisma:

*Oslepil je njih oči in zakrknil njh srce,
da ne bodo z očmi videli in s srcem umeli
ter se spreobrnili
in jih jaz ne bi ozdravil.*

Iz. 6, 9, 10.

Ker se je zbirala velika množica in so iz mest prihajali k njemu, je povedal v priliki: „Sejavec je šel seme sejati. In ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota, in je bilo pohojeno in ptice neba so ga pozobale. Drugo je padlo na skalo, in ko je pognalo, je usahnilo, ker ni imelo vlage. Drugo je padlo v sredo med trnje, in trnje, ki je z njim zrastle, ga je zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je zrastle ter obrodilo stoteren sad. Ko je govoril, je zaklical: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!“ Njegovi učenci pa so ga vprašali, kaj pomeni ta prilika. On jim je rekel: „Vam je dano razumeti skrivnosti božjega kraljestva, drugim pa se daje v prilikah, da gledajo, pa ne vidijo, in poslušajo, pa ne razumejo. Prilika pa to pomeni: „Seme je ložja beseda“. Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo, na to pride hudič in vzame iz njih srca, da ne verujejo in se ne zveličajo... Seme pa, ki je padlo med trnje, so tisti, ki slišijo, pa gredo in se v skrbeh in bogastvu in nasladnosti življenja zaduše in ne obrodijo sadu...“ Luk. 8. 5-15.

In vstalo bo mnogo krivih prerokov, ki bodo premotili mnoge. In ker bo hudobija narastla, bo ljubezen premnogih omrznila. Kdor pa bo vztrajal do konca, ta bo zveličan.

Mat. 24, 11, 22.

Kjerkoli je mrhovina, tam se bodo zbirali jastrebi.

Mat. 24, 28.

Kaj so nam škofje?

Vatikanski cerkveni zbor je glede škofov določil katoliški nauk sledeče: „Škofje, ki so postavljeni od Sv. Duha na mesto apostolov, pasejo in vladajo kot pravi pastirji posamezne sebi določene črede...“

Katoliška dogmatika uči sledeče:

Škof pase svojo čredo s poučevanjem in sicer z oblastjo, ki jo je prejel od Kristusa. Škof ima torej pravico in dolžnost, naloženo od Boga, da obsoja zmote, knjige, spise in časopise, ki vsebujejo verske ali moralne zmote.

Škof vlada vse vernike svoje škofije. On more dajati postave in navodila za svojo škofijo v zadevah, ki se tičejo vere, bogoslužja, npravnega življenja in cerkvene discipline. Škof je tudi cerkveni sodnik v prvi inštanci, more kaznovati one, ki se pregreše proti božjim in cer-

kvenim postavam s cerkvenimi kaznimi, kakor jih predpisuje cerkveni zakonik.

To je verski nauk in kdor tega ne veruje, je pač odpadnik od vero in Cerkve.

Škofove dolžnosti lepo popisuje sv. apostol Pavel v svojem pismu Timoteju, škofu, ki ga je sv. Pavel sam postavil za škofa v Efezu. Tako le piše apostol Pavel:

„Rotim te pri Bogu in Kristusu Jezusu, ki bo sodil žive in mrtve, pri njegovem kraljestvu: Oznanjaj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričaj, svari, opominjaj, z vsem potrpljenjem in učenjem. Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes izbirali učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvracali od resnice, obračali pa se k bajkam. Ti pa nadloge pretrpi, izvrši delo blagovestnika, spolni svojo službo. Il. Tim. 4, 1.-5.“

Verski nauk je — kdor tega ne veruje, ni

več ud katoliške cerkve —, da so škofje pravi nasledniki apostolov.

Apostolom pa je Jezus rekel: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite in učite vse narode; krščujete jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“. Mat. 28. 18-20.

In drugič je rekel Gospod: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas ne posluša, mene ne posluša.“ In drugič: „Kdor Cerkve ne posluša, je kakor pagan in očiten grešnik“. Cerkev vodijo papež in škofje. Škof je v svoji škofiji reprezentant Cerkve, kdor torej škofa ne posluša, Cerkve ne posluša.

Kako so prvi kristjani umevali škofovsko oblast, nam prelepo popisuje mučenec sv. Ignacij, ki je bil učenec apostolov. Tako le piše:

„Vsi, ki so božji in Kristusovi, drže s škofom. Kjer se prikaže škof, tam naj bo tudi ljudstvo. Kjer je Kristus, tam je Cerkev; kjer je škof, tam je Cerkev, kjer je Cerkev, tam je Kristus. Škof je predstojnik mesto Boga. Vsi morajo imeti spoštovanje do škofa, kakor do Kristusa“.

Ko je Gospod dal apostolom in škofom učeniško, duhovniško in pastirsko oblast, veliko čast in oblast v njegovem imenu učiti in vladati v verskih in nravnih zadevah vernike, jim je pa tudi napovedal: „Ako vas svet sovraži, vedite da je mene prej sovražil ko vas. Ko bi bili vi od sveta, bi svet svoje ljubil. Ker pa niste od sveta, ampak sem jaz vas od sveta odbral, zato vas svet sovraži. Če so mene preganjali, bodo tudi vas; če so mojo besedo spolnjevali, bodo spolnjevali tudi vašo. Toda vse to vam bodo storili radi mojega imena... Iz shodnic vas bodo izobčevali; pride celo ura, in bo vsak, ki vas umori, menil, da služi Bogu“. Jan. 15, 18, 16, 3.

Prof. F. Watzl.

Priprava na sv. zakon.

Eno najtežavnejših a zajedno najvažnejših del dušnega pastirstva — da govorim še natančneje — župnikove službe je izpraševanje ženinov in nevest, kakor smo dejali v prejšnjih časih, ali kakor pravimo danes pravilneje: pouk ženinov in nevest.

Župnik pozna vso resnost in dalekosežnost zakonske zveze, malokdo tako! Pa ima pred seboj enega, dva ali tudi več parov, ki hočejo stopiti v ta stan in sprejeti ta zakrament ter so prišli k pouku. In če si mora reči na podlagi poznanja življenjskih zakonov in razmer ter bogatih življenjskih izkušenj, da ta ali oni par prav gotovo ne bo srečen ne telesno in časno ter tudi ne dušno, če mora opravičeno dvomiti celo o njih večnem izveličanju, kaj pravite: je to prijetno, razveseljivo delo?

Pa saj zato je prišel mladi par k župniku, da ju pouči in pripravi, porečete. Imate prav! Toda, če vidi, da jima je ta pouk nad vse mučen; če spozna, da je zastoj

vsaka lepa in prijazna ter tudi še tako resna beseda; če si mora reči, da sta ta dva zamudila in opustila daljno pripravo na ta prevažni korak v življenje: je to delo prijetno in razveseljivo?

Saj to je vzrok če ne vseh pa vsaj večine nesrečnih zakonov z vsemi težkimi in kvarnimi posledicami do tretjega rodu, da se ljudje premalo pripravijo za to ali pa tudi prav nič ne! Ko bi se ljudje tako nemarno, zanikrno in površno pripravljali na druga svoja dejanja in življenjske korake kot se pripravljajo na zakon, bi se moral svet podreti prav v kratkem, pa bi bila kriza še mnogo mnogo hujša nego je!

Da, priprave treba; daljne, bližnje in neposredne, če hočete kot pametni ljudje — še ne rečem, kot kristjani — imeti srečo v zakonu, kolikor je to mogoče na svetu.

Predpust je sedaj, sezona za sklepanje zakonov. Predšernov učenec je klel predpust, že veste zakaj! Marsikdo pa preklinja vse življenje tisti predpust, ko je stopil v zakon, preklinja vse drugo, da celo duhovnika, ki ga je poročil! A da bi se bil pametno in modro pripravil na ta stan in zakrament? Morebiti res ni vedel, morebiti res ni imel nikogar, ki bi ga bil poučil in opozoril. Naj ne bo v naši župniji v bodoče nikogar, ki bi se izgovarjal „nisem vedel.“ Zato preberite te vrstice pazno, prosim Vas! Seveda kakor p. n. cenzura išče protidržavnih izjav, tako Vi nikar ne iščite nenravnih, pohujšljivih besed, da bi se potem farizejsko pohujševali, češ: to ni za mladino, se bo pohujšala! Ampak z dobrim srcem berite te nauke ter z resno voljo delati po njih v svojo in naroda svojega srečo.

Daljna priprava za zakon je v rokah staršev. Njih skrb mora biti najprvo seveda za trdno zdravje otrok, kolikor je to odvisno od njih. O tem ne izgubljam dosti besed, ker oblasti dokaj skrbe za to stran človeškega življenja, samo da ljudje često nočejo umeti in podpirati tozadevnih koristnih naredb in naprav. Omenil bi le to, naj starši otrok nikar ne „crkljajo“, raji naj jih pametno utrdijo tudi telesno, bo mnogo boljše zanje kakor pa mehkužnost in občutljivost, ki se boji vsake kaplje dežja in vsakega telesnega napora. — Skrbijo naj starši seveda tudi za premoženje in imetje svojih otrok. Saj to se vendar godi, porečete! Da, se, a na eno naj vendarle opomnim: naj nikar ne grabijo na kup nepoštenim potom! Tako pridobljeno premoženje nima teka, pa se maščuje vsake vrste krivica že nad otroci in često nad povsem nedolžnim zakonskim drugom in pripravlja v nesrečo mlado, novoustanovljeno družino. Kličem na pričo starejše, pametne ljudi: koliko rodov uživa krivično pridobljeno blago? Kaj niso njih potomci često zares berači?

Še bolj pa naj obračajo starši vso pozornost na to, da vpričo otrok nikdar ne sramotijo zakonske zakramentalne zveze ne z besedo ne z dejanjem! Taka opolzka beseda, tak slab zgled se vtisne v otrokovo dušo neizbrisno, in — ker smo nagnjeni k slabemu — je neštetokrat vzrok, da delajo oni sami v zakonu prav tako ali še huje! Kako vpliva na mlado srce, ako se oče in mati zaničljivo norčujeta iz zakonskega življenja in zakonskih dolžnosti! Kar zaboli me v srce, kadar čitam po listih smešljivo sramotenje zakona. Kdor ne zna delati boljših dovtipov, naj še te opusti, lažje mu bo pri sodbil! Kar je zibel narodovega zdravja in sreče se predočuje mladini samo v luči strastnosti, uživanja in celo hudobije, in če to store lastni starši?! Ko otrok doraste, bo videl napake in pomanjkljivosti tudi na svojih roditeljih, res je, a saj je že toliko pameten, da to sodi prav. Če pa vidi pri njih očitne grehe ter tudi zločine zoper prvi namen zakona, kako mnenje bo imel sam o zakonu? In naj reče kdo kar hoče: taki zakoni so začetek telesne in moralne pogube naroda; samo lahkotni in brezvestneži trdijo nasprotno, da zamorijo kričečo vest!

Družina pa naj bo otrokom tudi prva šola kreposti: potpežljivost, medsebojna nesebična ljubezen in požrtvovalnost, resnična srčna ponižnost, pa tudi zmernost

Dobrodelni vestnik.

Že v prvi dobi krščanstva je bila cerkvena organizacija tesno združena z dobrodelno akcijo. Tako si tudi danes ne moremo misliti dobre župnije brez cerkvene dobrodelne akcije. Nas vedno veseli, če kdo stori kaj dobrega za reveže. Kjer je smisel za karitativno delo, tam je še vedno v jedru mnogo krščanskega. Toda zdi se mi, da je potrebno povdariti, da župnijska karitativna akcija ne izhaja iz kakega plehkega človečanstva, ampak mora rasti iz čiste krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega.

Če podajamo vsako leto poročilo o naši karitativni akciji, ni to kako bahanje pred javnostjo in tudi ne hlastanje za kakim priznanjem, ampak neke vrste račun, ki smo ga dolžni podati oni javnosti, ki podpira to karitativno delo. Obenem je pa tako pročilo tudi izpričevalo, kako cvete v župniji pravi duh krščanstva, ki je — ljubezen.

Vincencijeva družba v Kranju. Nositeljica večine župnijskega karitativnega dela v Kranju je Vincencijeva družba. V letu 1931 je Vincencijeva družba podpirala z rednimi mesečnimi podporami 19 oseb oziroma družin. Izredno — to je od časa do časa — pa je podpirala 33 posameznikov in 43 družin.

Dohodki podporne akcije so bili sledeči: Članarina Din 3.462.50, dar hranilnice in posojilnice v Kranju Din 3.000, darovi za božičnico Din 4.068.25, obresti Majdičeve ustanove Din 1.221.10, obresti hranilne knjižice „Vincencijevi reveži“ Din 462.94, razno 385.50, stanje blagajne 1. jan. 1931 Din 11.877.92. Skupno torej dohodkov v l. 1931 Din 24.468.21.

Stroški so bili: Obdarovanje za veliko noč Din 2.275, doplačilo k božični zbirki Din 1.946, drva Din 2.025, darovi v denarju Din 4.895, obleka za revne prvoobhajance Din 795, redne mesečne podpore Din 2.170. Skupno torej stroškov Din 14.106.

Stanje blagajne, dne 31. dec. 1931 je bilo sledeče: V ročni blagajni Din 1.122.65, vloga v hranilnici Din 9.239.56.

Vincencijeva družba vzdržuje tudi **Marijanišče**, kjer se nahaja kmetijsko-gospodinska šola, sirotišče, dnevno zavetišče in otroški vrtec.

V kmetijsko gospodinski šoli je v zimskem tečaju 1931/32 19 gojenk. Med letom je zavod priredil dva kuharska tečaja za mestne gospe in gospodične.

V otroškem vrtcu je vpisanih 50 otrok, v sirotišnici 22 sirot.

Marijaniške sestre oskrbujejo po mestu tudi **bolniško oskrbo** in je vedno na razpolago vsaj ena sestra za bolniško pomoč, pogosto pa sta bili zaposleni pri bolnikih po dve sestri.

Mestna občina v Kranju prispeva mesečno Din 500 — za bolniško postrežbo, za kar naj ji bo na tem mestu izrečena iskrena zahvala.

Radi kmetijsko-gospodinske šole se Marijanišče peča tudi z umetnim vrtnarstvom in živinorejo.

V zavodu je bilo koncem leta 1931 8 č. sester in 1 kandidatinja.

Denarni promet Marijanišča je bil sledeči: Celotnih dohodkov je bilo 164.918.83, stroškov Din 162.633.83, v blagajni Din 2.220.—.

Poleg mestne občine, ki prispeva letno Din 5.000 — za bolniško postrežbo, je največji dobrotnik dr. Šemrov, ki daje brezplačno zavodu električni tok, za kar se mu na tem mestu najiskreneje zahvaljujemo.

Kruh sv. Antona. V župni pisarni daruje kak dobrotnik kako vsoto za reveže, v rožnovenski cerkvi je nastavljena pušca pri sv. Antonu, kjer se nabira za „kruh sv. Antona“, vse te nabirke so prinesle l. 1931 skupno 2020 dinarjev 40 par, ostanek iz lanskega leta Din 913.59, tako je bilo skupnih dohodkov Din 2.933.95, od tega se je razdelilo Din 1.160.10 pred novim letom, ostanek pa se

je ohranil za podpore v januarju in februarju, ki sta najhujša meseca za reveže in brezposelne.

Pri tej priliki omenjamo, da se je med letom ob priliki kakega veselega ali žalostnega dogodka v družini spomnilo nekaj družin s tem, da so darovale za reveže primerne zneske. Tako je n. pr. g. Pavel Mayr ob priliki smrti gospe Ane Tavčar v njen spomin daroval za reveže Din 400, gostilniška zadruga v spomin ge Ane Mayr Din 100, g. l. Z. ob drugi priliki Din 225 itd. Posebno ob smrtnih slučajih bi bilo gotovo bolj primerno, če bi sorodniki in prijatelji darovali za reveže, mesto da kupujejo dragocene vence, ki kmalu brez koristi segnijo na pokopališču.

Delavski dom tudi spada v krog naših dobrodelnih ustanov. Koncem leta 1931 je bilo v Delavskem domu na stanovanju 18 deklet in 50 moških, skupno 68. V letu 1931 je v Delavskem domu stanovalo več ali manj dolgo 369 oseb. Na hrano hodi povprečno poleg domačih še 50 oseb. Kar pri obratu preostane jedil, se vse razdeli med brezposelne in reveže, katerih se vsak dan precejšnje število oglasi v hiši. V Delavskem domu se je lansko leto zelo čutila gospodarska kriza. Mnogo delavcev je odšlo domov, ker so bili odpuščeni iz tovarn, drugi so ostali v domu brez dela. Mnogi brezposelni niso mogli plačevati ne stanovanja in ne hrane, tako so v l. 1931 ostali dolžni razni brezposelni Din 7.643.50, katero vsoto bo pač moral Delavski dom vpisati na konto „božji lon“. Pripomniti moramo še, da v l. 1931 ni Del. dom dobil od javnih oblasti nobene podpore. Edino podporo v znesku Din 10.000 je prejel ta zavod od Ljudske posojilnice v Ljubljani, kateri se za ta dar na tem mestu iskreno zahvaljujemo. S tem je Ljudska posojilnica v Ljubljani lepo pokazala svoj socialni čut za delavske stanove.

Drugi tečaj se vrši v gimnaziji celodnevni pouk. Za dijake, ki se vozijo po železnici domov je v Delavskem domu organizirala Vincencijeva družba **dijaško zavetišče**, ki nudi dijakom ceneno kosilo in sobo, kjer se na toplem pod nadzorstvom profesorjev pripravljajo na šolo. To zavetišče poseča 39 dijakov in dijakinj.

Župnija Kranj.

Oznanila za februar.

2. **Svečnica**, nezapovedan praznik Marijinega očiščenja. Ob 10. je najprej pridiga, na to blagoslov sveč, sv. maša z blagoslovom. Pop. ob 2.30 slovesne pete litanije in po litanijah je darovanje sveč.

3. **Sv. Blaž**, pred 6. sv. mašo in po sv. maši se deli blagoslov sv. Blaža. Ob 8. je sv. maša na Pungratu in v župni cerkvi sv. maša odpade.

5. **Prvi petek** v mesecu, sv. maša ob 6. z blagosl.

7. **Pustna nedelja**. Pričetek 40 urne pobožnosti. Ob 6. pridiga in na to blagoslov z Najsvetejšim, ki se na to izpostavi. Ob 10. peta sv. maša. Ob 3. pop. pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega, ob 6. uri se Najsvetejše spravi v tabernakelj.

Prva nedelja v mesecu, ob 6. mesečno sv. obhajilo za moške.

8. **Pustni ponedeljek**, ob 6. se izpostavi Najsvetejše nato sv. maša. Sv. maše ob 6., 7., 8. 9. in 10. Ob 10. je sv. maša s petjem. Popoldne ob 3. pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega, ob 6. se sv. R. T. spravi.

9. **Pustni torek**, dopoldan vse kakor pustni ponedeljek. Pop. ob 3. pridiga, slovesne litanije presv. Srca Jezusovega in zahvalna pesem.

Prosimo, da do 4. ure pop. odpade po mestnem trgu vsako razgrajanje in vsak spreved kakih šem, da se ne moti pobožnost v cerkvi!

Uro molitve naj molijo vsak dan tridnevnega češčenja sledeče: od 11. do 12. dop. III. red, od 12. do 1. zavodi in

g. Jamnik pa je podaril eno kravo, ki se je razsekala med reveže. Ob času spremembe urnika na gimnaziji je družba oskrbela dijakom v Delavskem domu zavetišče in opoldan hrano. Dijaki so večinoma plačali za hrano, nekaterim revnim je pa krila stroške Vincencijeva konferenca.

Seje Vincencijeve družbe so se vršile približno vsake 14 dni, le v počitnicah je bilo med posameznimi sejami več presledka. Akcija za podpiranje revežev v obliki znamk se je pretečeno leto zelo poživila. Radi večje uporabe je bilo dotiskanih še 4000 novih znamk.

Obračun za l. 1932. je sledeči:

Dohodki:

Saldo z dne 1. jan. 1933.	Din	10 362.21
Članarina za l. 1932.	"	3.495.—
Podpora Hranilnice in pos. v Kranju	"	7.000.—
Ljudska posojilnica v Ljubljani	"	1.000.—
Jožko Zabret	"	1.000.—
I. Z.	"	1.500.—
Miklavžev dar	"	1.063.—
Razni darovalci	"	1.520.15
Nabiralna pola za božičnico	"	3.094.50
7birka pred cerkvijo	"	1.063.—
Pušca za reveže	"	151.—
Obresti Majdičeve ustanove	"	1.222.—
Obrestí tekočega računa	"	3.45.11
	Din	32 755.97

Izdatki:

Redne mesečne podpore	Din	2.100.—
Izredne podpore	"	9.189.15
Za vola	"	2.563.—
Plačani računi za živila, obleko, stanovanje	"	6.993.—
Marijanišču	"	2.000.—
Dijakom za hrano v Delavskem domu	"	452.—
Drva	"	1.500.—
Razni stroški	"	113.92

Skupaj Din 24 9 1 07

Denarni promet je znašal v l. 1932. Din 57.667.04

Stanje razpoložljivih sredstev

dne 31. dec. 1932.:

V gotovini	Din	2.587.04
Na ožbe	"	5 257.—

Skupno Din 7 844.04

Občni zbor Vincencijeve družbe se je vršil v Marijanišču v nedeljo dne 22. jan. ob pol štirih pop. Odo-
brili so se letni računi in izvolil se je ponovno stari odbor.

Župnija Kranj.

Oznanila za februar.

2. **Svečnica**, nezapovedan praznik Marijinega očiščenja. Ob 10. pridigi je blagoslov sveč, procesija in sv. maša z blagoslovom. **Pop. velikonočni pouk za dekleta iz vse župnije.**

3. **Sv. Blaž in prvi petek v mesecu**, ob 6. sv. maša z blagoslovom. Pred 6. sv. mašo in po maši se deli blagoslov sv. Blaža, ob 8. je sv. maša na Pungratu in v župni cerkvi odpade.

5. **V. ned. po razglaš. Gospod, prva nedelja v mesecu**, ob 6. sv. maša z blagoslovom in mesečno obhajilo za moške. Po 6. sv. maši je v Ljudskem domu velikonočni pouk za može iz mesta in vseh vasi, razen iz Premskovega.

12. **I. predpepel. nedelja, spomin kronanja sv. očeta papeža Pija XI.**, ob 10. peta sv. maša z zahvalno pesmijo Pop. velikonočni pouk za žene iz cele župnije.

19. **II. predpepelnična nedelja, pop. velikonočni pouk za fante iz mesta**, Klanca, Huje, Rupe in Čirčič, za mladeniče iz Gorenj in Premskovega pa na Premskovem.

26. **Pustna nedelja. Pričetek 40 urne pobožnosti.** Ob 6. pridiga in na to blagoslov z Najsvetejšim, ki ostane izpostavljeno do 6. ure zvečer. Ob 10. peta sv. maša, pop. ob 3. pridiga in nato pete litanije presv. Srca Jezusovega.

27. **Pustni ponedeljek**, ob 6. se Najsvetejše izpostavi, sv. maše so ob 6., 7., 8., 9. in 10. Ob 10. je sv. maša s petjem. Pop. ob 3. je pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega. Ob 6. se Nejsvetejše spravi.

28. **Pustni torek**, dopoldan vse, kakor prejšni dan. Pop. ob 3. pridiga in slovesne litanije presv. Srca Jezusovega ter zahvalna pesem.

Prosimo, da vsaj do 4. ure pop. odpade po mestnem trgu vsak sprevod in vsako razgrajanje, dokler ne bo končana služba božja.

Uro molitve naj molijo vsak dan:

Od 11. do 12. dop. III. red; od 12. do 1. zavodi in bližnji sosedje; od 1. do 2. dekleta; od 2. do 3. žene; od 3. do 4. šolska mladina; od 5. do 6. moški.

Odpustki: Popoln odpustek prejme ob času 40 urne pobožnosti, kdor tačas prejme sv. zakramente, obiše Najsvetejše in moli v papežev namen. Za vsak obisk sv. M. T. pa prejme 10 let in 10 kvadragan odpustkov, kdor ima kesanje in vsaj namen spovedati se.

Pustni torek zvečer ob 11. naznani veliki zvon pričetek posta.

Kronika.

Umrlí:

Kerč Simon, sluga v pok., Kranj 114, roj. 21. okt. 1853, umrl 17. dec.

Hafner Viljem, trgovski pomočnik, Kranj 15, roj. 4. maja 1909 umrl v ljubljanski bolnici 31. dec.

Fakin Zorka, hči glasbenega učitelja, je umrla v ljubljanski bolnici 22. dec.

Iz katoliške cerkve so izstopili:

Opresnik Amalija, roj. v Velenju 4. maja 1894 s svojo hčerko **Opresnik Boženo**, roj. 1. jul. 1926, obe stanujoči v Strazišču, župnija Šmartin pri Kranju.

Bogač Franc, roj. v Ljubljani 29. sept. 1880, stanujoč na Premskovem.

Župnija Šmartin pri Kranju.

Oznanila.

2. febr. **Svečnica**. B. služba zjutraj po navadi, ob 9. z blagoslovom. Pred drugo b. službo blagoslovljenje sveč, po maši darovanje sveč. Zjutraj obhajilo Mar. družbe, popoldan shod Mar. družbe.

3. febr. **V petek Sv. Blaž**. Sv. maša pri alt. Srca J. z blagoslovom.

5. febr. **V. nedelja po sv. treh kraljih**. B. služba obakrat po navadi. Popoldan ob 2. ura molitve in shod III. reda. V nedeljo obhajilo mož in fantov.

12. febr. **Prva nedelja pred pepelnico**. B. služba obakrat po navadi.

19. febr. **Druga nedelja pred pepelnico**. B. služba obakrat po navadi.

24. febr. **Sv. Matija**. V Drulovku soseskina maša.

26. febr. **Tretja nedelja pred pepelnico**. B. služba po navadi.

Kronika.

Poročeni:

8. jan. **Benedik Janez**, železniški uslužbenec iz Šmarjetne Gore in **Kristina Meglič**, tovarniška delavka iz Sv. Katarine nad Tržičem.

Umrlj:

1. jan. **Valentina Fajfar**, posestnika hči iz Zabukovja 31, stara 4 leta.
 3. jan. **Marija Vidmar**, rojena **Tingarar**, posestnika žena iz Brega, stara 40 let.
 11. jan. **Anton Triler**, oženjen, delavec iz Orehka, star 52 let.
 15. jan. **Jera Vidmar**, vdova, posestnica na Bregu, stara 85 let.
 18. jan. **Valentin Česen**, oženjen, gostač v Stražišču, star 76 let.

Mrliški koledar za mesec februar.

1. febr. **Engelman Janez**, kovač, posestnik, oženjen, Kranj, Sav. pr. 15; roj. 21. dec. 1840; umrl 1. 1918.
Potočnik Cecilija, posestnica, vdova, Kranj 77; roj. 9. nov. 1857, umrla 1. 1924.
 2. febr. **Potušek Josip**, zasebnik, samski, Kranj 79; roj. 16. apr. 1862; umrl 1. 1918.
Pogačnik Anton, usnjarski pomočnik, oženjen, Kranj, Kokr. pr. 6.; roj. 8. apr. 1881; umr 1. 1920.
Lah Evgen, magistr. svetnik, Ljubljana — bolnica, star 72 let; umrl 1. 1930.
 3. febr. **Rozman Marija**, omožena, Čirčiče 38; roj. 21. febr. 1850, umrla 1. 1917.
Jereb Janez, tov. delavec, oženjen, Kranj, Kokr. predm. 7; roj. 29. dec. 1868; umrl 1. 1920.
 4. febr. **Štern Marija**, posestnica, vdova, Huje 6; roj. 20. marca 1852; umrla 1. 1925.
Pogačnik Ivan, okr. sodni nadsvetnik, Kranj, Sav. predm. 6; roj. 18. dec. 1860; umrl 1. 1925.
 5. febr. **Grundner Marija**, samska, zasebnica, Kranj 172; roj. 30. avg. 1835; umrla 1. 1918.
Kozina Ana, žena posestnika, Čirčiče 20; roj. 16. jul. 1884, umrla 1. 1920.
Trilar Ana, žena pismonoše, Kranj 98; roj. 1. jan. 1896; umrla 1. 1928.
 6. febr. **Jalen Franc**, posestnik, oženjen, Huje 7; roj. 1. okt. 1846, umrl 1. 1918.
Puš Neža, zasebnica, vdova, Kranj 166; roj. 10. jan. 1845; umrla 1. 1919.
Šumi Marija, posestnica, samska, Kranj 37; roj. 15. marca 1840; umrla 1. 1922.
 7. febr. **Režek Ana**, udova, prodajalka, Kranj, Kokr. pr. 10; roj. 1. 1838; umrla 1. 1922.
Ravnik Janez, delavec, oženjen, Kranj, Sav. pr. 45; roj. 20. avg. 1843; umrl 1. 1920.
Šipec Franc, sin sedlarja in posestnika, samski, Kranj, Kokr. predm. 10; roj. 5. avg. 1896; umrl 1. 1923.
Pogačnik Helena, delavka, samska, Premskovo 24; roj. 7. okt. 1848, umrla 1. 1925.
Švelc Franc, tesarski mojster, posestnik, Huje 21; roj. 12. dec. 1864; umrl 1. 1929.
 8. febr. **Mežnarec Frančiška**, zasebnica, samska, Kranj 59; roj. 31. dec. 1856; umrla 1. 1917.
Miklavčič Terezija, natararica, samska, Kranj 3; roj. 22. okt. 1895, umrla 1. 1920.
 9. febr. **Konc Marija**, zasebnica, vdova, Čirčiče 42; roj. 28. sept. 1852; umra 1. 1924.
Bernard Gizela, kuharica, samska, Kranj Sav. predm. 32; roj. 30. apr. 1903; umrla 1. 1928.
Kozina Urban, prevžitkar, udovec, Čirčiče 23; roj. 13. maja 1841; umrl 1. 1929.
 10. febr. **Osterman Mihael**, posestnik, oženjen, Klanec 31; roj. 29. sept. 1894; umrl 1. 1921.
Lengar Anton, železničar, vdovec, Kranj 17; roj. 15. jan. 1860; umrl 1. 1925.
 10. febr. **Pogačnik Frančiška**, roj. Lunar, omožena, Klanec 20; roj. 28. apr. 1884, umrla 1. 1927.
Glavan Jožef, siromak, vdovec, Kranj 26; roj. 7. marca 1856; umrl 1. 1928.
Koželj Jerica, roj. Eržen, žena posestnika in čevljarja, Premskovo 87; roj. 15. marca 1902. umrla 1. 1929.
 11. febr. **Sitar Marijana**, roj. Smedic, vdova, posestnica, Rupa 6; roj. 1. nov. 1839, umrla 1. 1922.
Doln Franc, višji poštni oficijal, oženjen, Kranj, Sav. pr. 6; roj. 15. febr. 1862, umrl 1. 1923.
 12. febr. **Drinovec Alojzij**, klepar in posestnik, samski, Kranj 33; roj. 16. maja 1849, umrl 1. 1922.
Pakič Marija, šivilja, samska, Kranj 172; roj. 30. jul. 1852; umrla 1. 1929.
 13. febr. **Čebulj Ivan**, krojač, oženjen, Klanec 23; roj. 6. avg. 1855, umrl 1. 1917.
Korošič Alojzij, posestnik, Kranj 174; roj. 9. jun. 1857, umrl 1. 1929.
 14. febr. **Dolinšek Franc**, zak. sin Mihaela, Premskovo 50, roj. 8. jul. 1907, umrl 1. 1917.
Zupanc Jožef, posestnik, oženjen, Premskovo 14; roj. 3. maja 1870, umrl 1. 1920.
 15. febr. **Dežman Frančiška**, delavka, samska Kranj, K. p. 3); roj. 9. dec. 1843, umrla 1. 1922.
Pogačnik Frančiška, samska, Huje 21; roj. 29. okt. 1893, umrla 1. 1930.
 16. febr. **Potočnik Helena**, hči posestnika, Premskovo 25; roj. 10. apr. 1887, umrla 1. 1922.
Stare Ivan, posestnik, samski, Premskovo 67; roj. 1. sept. 1855, umrl 1. 1923.
Posavec Marija, vdova, užitkarca, Čirčiče 6; roj. 21. jun. 1863, umrla 1. 1923.
Bradaška Ana, roj. Fojkar, žena slikarja, Kranj, S. p. 52; roj. 29. jul. 1896, umrla 1. 1929.
 17. febr. **Golob Marija**, žena posestnika in gostilničarja, Kranj, K. pr. 1; roj. 10. jan. 1854, umrla 1. 1920.
Novak Marija, siromakinja, samska, Kranj 26; roj. 25. okt.
Radi Katarina, žena posestnika, Kranj, K. p. 50; roj. 29. okt. 1870, umrla 1. 1921.
 18. febr. **Košnik Ivan**, zemljak, oženjen, Premskovo 5; roj. 14. maja 1845, umrl 1. 1917.
 19. febr. **Stroj Janez**, delavec, samski, Kranj, Sav. predm. 13; roj. 26. jun. 1853, umrl 1. 1917.
Rozman Marija, posestnica, omožena, Rupa 20; roj. 26. apr. 1858. umrla 1. 1921.
Vevar Janez, delavec, samski, Kranj, Kokr. predm. 1.; roj. 5. nov. 1867, umrl 1. 1922.
Zupanc Apolonija, posestnica in trgovska sotrudnica Kranj 108; roj. 4. febr. 1859, umrla 1. 1930.
 20. febr. — — —
 21. febr. **Pavšlar Marija**, trgovka, posestnica, samska, Kranj 69; roj. 7. dec. 1854, umrla 1. 1922.
 22. febr. **Bavdek Karla**, žena bančnega dirigenta, Kranj 186; roj. 28. sept. 1885, umrla 1. 1923,
Umnik Gregor, mestni ubožec, Kranj 26; 80 let star, umrl 1. 1929.
 23. febr. **Pikuš Marija**, zasebnica, vdova, Kranj Sav. predm. 30; roj. 2. marca 1830, umrla 1. 1918.
 24. febr. **Brulc Ivana**, žena gostilničarja, Kranj, Savsko predm. 24; roj. 11. maja 1885, umrla 1. 1920.
Zavrl Franc, mizar, samski, Kranj 114; roj. 10. dec. 1869, umrl 1. 1928.
 25. febr. **Jereb Ivana**, žena posestnika in gostilničarja, Kranj, Kokr. predm. 32; roj. 29. okt. 1876, umrla 1. 1920.
Kilar Marija, zasebnica, vdova, Kranj 75; roj. 6. jun. 1843, umrla 1. 1921.
Černivec Marija, posestnica, samska, Premskovo 73; roj. 13. jul. 1876, umrla 1. 1927.

pravila, ki so mu bila predložena od bratovščine. Dovolil je tudi napraviti bratovščini bandero s križem in to tudi nositi pri procesijah in pri pogrebih članov.

Poglavja pravil so sledeča:

1. V bratovščino⁵ se sprejemajo ljudje obojega spola in kateregakoli stanu, morajo pa pri vpisu vanjo obljubiti predstojniku ali proštu bratovščine, da bodo izpolnjevali pravila. Plačajo pri vstopu v namen bratovščine po 24 denarjev in pol libre voska.

2. Bratje in sestre morajo priti v sredo pred osmino sv. Reš. Telesa k biljam (vigili) in mrtvaškim večernicam (placebo) s prižganimi svečami v cerkev; kleriki v koretljih (superpelicio) pomagaja peti, neduhovniki (lajici) naj pa med biljami izmolijo 14 očenašev, 14 češčenih Marij in 12krat apost. vero za pokojne brate in sestre in za vse verne duše v vicah.

3. Po biljah gredo vsi člani bratovščine v sprevedu okoli po pokopilišču, duhovni z blagoslovljeno vodo in kadilom in pred kostnico, kjer so ohranjene kosti umrlih, kleriki pobožno izpojo večernice, neduhovniki obojega spola pa izmolijo 6 očenašev, 6 češčenih Marij in enkrat vero.

4. Ob pogrebni slavnosti (exequiae) se duhovni po opravljenem breviju vstopijo okrog par (feretri) in pobožno izpojo pogrebne molitve, poškrope in pokade, lajiki pa izmolio zgoraj omenjeno število očenašev.

5. Na osmino sv. Reš. Telesa zjutraj pridejo duhovni in svetni bratje in sestre k procesiji, ki gre v župno cerkev v Kranj. Duhovni gredo za procesijo v svojih ornatih naprej, za njimi pa bratje in sestre s prižganimi svečami proslavljajo živo Telo Kristusovo.

6. Ta dan se kakor po navadi pojo tri sv. maše. Prva se poje pri altarju sv. Rešnj. Telesa, zjutraj med prvo sv. mašo pa Rekvijem za brate in sestre; druga (de beata Virgine) pri altarju Matere božje; tretja po povratku procesije (de Corpore Christi) pri altarju sv. Reš. Telesa. Med mašami se daje miloščina za pokojne brate in sestre bratovščine: vsak član da po navadi pri vsaki maši po en denar. Darovanje prve maše dobi kaplan, druge ubožci, tretje maše pa pridigar. Ta moli med tretjo mašo po „Credo“ očitno spoved, prečita iz zapisnika umrle člane bratovščine in vspodbuja žive člane. Lajiki pa molijo med vsako mašo po 14 očenašev, 14 češčenih Marij in 12krat vero za žive in mrtve člane.

7. Člani morajo biti v cerkvi od začetka, ko se maše prično, pa do konca, ko se izpojo mrtvaške molitve (exequiae), s prižganimi svečami.

8. Bratje in sestre naprosijo kaplana, da opravi obletnico za umrle člane in ga zato nagrade.

Nadalje: Če kak član umrje, naj se smrt brž naznani proštu in ta določi, kedaj bo opravilo po umrlem, kakor tudi povabi k pogrebu. Izmolji se za pokojnika 14 očenašev, 14 češč. Marij in 12krat vero. Pri opravi za ranjkim se vse vrši kakor za osmino sv. R. T.

Člani, ki k slavnostim bratovščine ne morejo priti v Kranj, naj opravijo molitve, kolikor je mogoče v svoji domači cerkvi, v Kranj pa naj pošiljajo kaplanu miloščino.

Vsak duhoven, ki je član bratovščine, opravi vsak mesec po eno črno mašo za umrle člane in naj vspodbuja vernike, da se vpišejo v bratovščino.

Pred ciborijem (shramba v steni za sv. Reš. Telo) naj gori večna luč, za katero skrbe člani bratovščine.

Vse slavnosti bratovščine naj se oznanijo s prižnice.

Bratovščina sv. Reš. Telesa, ki bo v Kranju čez 13 let obhajala svojo 500-letnico obstanka, je imela mogo udov iz vseh stanov in bila obdarovana tudi z mnogimi odpustki kot duhovnimi dobrotami za svoje člane.

Prišli so pa žalostni časi, reformacijska doba, ki je tudi za Kranj prinesla slabe posledice. Razpasle so se grde strasti, razuzdanost, požrestnost, surovost, kakor pričajo

vizitatorski zapisniki, zginila je pobožnost, živa vera, čednost, smešilo⁶ se je Najsvetejše, praznile so se cerkve, vse versko življenje je opešalo, luterstvo je zavladovalo v mestu. Ko pa je v to zmčnjava posegel bič krivoverstva (flagellum haereticorum) energični škof Tomaž Chroen, ki je z gorečo besedo rotill meščane, da naj se odpovedo krivi veri, ki je vzrok vsega nereda, je seme padlo na dobra tla, da so se meščani vrnili nazaj v naročje sv. cerkve. Da bi se pa to dobro še bolj utrdilo in poživilo, je vpeljal novo pobožnost presv. R. Telesa, nele za Ljubljano, kakor je bilo na Dunaju, ampak tudi za Kranj, namreč: 40 urno češčenje presv. Reš. Telesa.

V Ljubljani se je ta pobožnost vpeljala l. 1619., v Kranju pa l. 1624. v postnem času meseca marca v zvezi s sv. letom, ki ga je papež Urban njim dovolil.

Kako se je vršila? Naj podam tu ves red v istem razgovoru, kakor je bil v navadi pred 300 leti:

„Postava te Molitve 40 Vur ob tim zhassu S^a Iubilaea ali Rimskiga odpustka, isdilena na Vse stane, ū tim slovezhim majsti Cranju, skusi saukafovanie tiga Svittliga Firsta, inu Gnadliviga gospuda g. Thomasa Skoffa Lub. inu letukaje Vishiga Duhovniga oblastnika etc. inu skusi rounanie njih Vikariusa, tir Fajmostra g. Blasiusa Khusmanna na 3 dni: kokr V sreido: V prefarski cirqui S. S^a Cancijana etc. V četrtik: V Pungarti per S. S^a Fab. in Seb. Martirum. V Petik: V Roshenkranzi, per Devizzi Mariji V Sub.

6. Ob leti Vri, u' lutri se pripravi, k ti Molitvi g. Fajmoster red s' Caplanami, g. Pergrihtar, Meistni richtar, s' enim zeilim slovezhim Rathem, inu drugi gospudje, s njih fravami inu s' drushino.

7. Ossem ter šteri inu duajseti gospodie, s' fravami inu drushino.

8. Ena zeila posthena gmaina s' fravami inu drushino.

9. Zeilu meistu per obhaili svete mashe inu boshie slushbe, per pridigi, inu teh gmain prosniah ali molitvah.

10. Bratoushina S. Telesa, Vsi gospudje, Fraue inu drushina.

11. Bratoushina Mesarska, s' gospudmi, gospodiniami inu drushino.

12. Bratoushina S^a Stefana, gospudje inu njih gospodinie ter drushino.

1. Bratoushina S^a Troijce, gosdudje inu njih gospodinie tir drushino.

2. Brat. S^a Michlausha, gospndie, Fraue in njih drushina.

3. Bratje S^a Aloja, Vsi gospudie, njih gospe inu drushina.

4. Bratoushina S^a Iurja, gospudie, Fraue inu njih drushina.

5. Bratie Divize Marie is Roshenkrauza, gospudie, Frane etc.

6. Bratoushina Lonzharska Divice Marije, Mojstri, gospudinie etc.

7. Ob isti Vri dopolni suojo andoht tu zeilu meistu. Vsi glih gospudie, Fraue inu drushina, ti mlaishi inu starshi, buogi inu bogati, shularij, antverharij etc.“

Ta red se je ohranil in držal še l. 1646. — Kaj pa dandanes, ko je ista pobožnost prenovljena, ali bi ne bil zelo modern?!

¹ Gruden: Cerkv. razmere v 15. stol. str. 60. in 131. — K. zb. — Kr. Zvon 1931. št. 3. str. 6.

² Izvirnik v dežel. muzeju. — Letop. M. Sl. 1870. str. 100.

³ Dr. Gruden: Cerkv. razmere v 15. stol. str. 151.

⁴ Škof. arhiv.

⁵ Zb. Kob.

⁶ Lavtižar: Kranj str. 4.

Razširjajte „Kranjski zvon“!